Bijlage 1

Participatiejournaal permanente regionale opvanglocatie

Vanaf het voorjaar van 2023 zijn we gestart met de communicatie en participatie rondom de permanente Regionale Opvanglocatie (ROL).

Omdat alle onderdelen uit het asielvraagstuk zo nauw met elkaar verweven zijn, is de communicatie en participatie opgebouwd uit twee hoofdonderdelen:
1. Communicatie breed over het vluchtelingenvraagstuk en het beleid voor de lange termijn (informeren / meeweten en ophalen, meedenken) en
2. Communicatie en participatie over de permanente ROL (informeren, ophalen, meedenken).

Het doel is in eerste instantie niet om de mensen te overtuigen dat de opvang van vluchtelingen in hun omgeving nodig is. Het doel van de communicatie is wel om duidelijk te informeren over het vraagstuk zodat inwoners zich een compleet beeld kunnen vormen over het onderwerp.

Stap informeren en ophalen
De eerste stap die gezet is t.a.v. de communicatie en participatie rondom de permanente ROL, is die van *informeren en ophalen*, middels:

Enquête
Voorjaar 2023. Een stadsbrede enquête (deels aselect en deels via het burgerpanel). Op deze manier hebben we de stad al in de voorfase (de oriëntatiefase) meegenomen in het brede vluchtelingenvraagstuk en de zoektocht naar de locatie(s) voor de permanente ROL.

- Deze enquête is ingevuld door 499 personen (van de 2500 genodigden). De respons komt daarmee uit op 20%. Naar verhouding is de respons van respondenten uit het burgerpanel hoger (34%) dan dat van de respondenten van het BRP (16%).
- De enquête ging over de opvang van vluchtelingen in brede zin (Oekraïneopvang, crisisnoodopvang en permanente ROL). Hoe kijkt men hier tegenaan en hoe wil men bij de diverse onderwerpen al dan niet betrokken worden? Specifiek over de permanente ROL zijn nog vragen gesteld over de vorm en ligging van de locatie.
- De reacties van de respondenten uit het Burgerpanel zijn over het algemeen positiever dan die van de respondenten uit de BRP. Van de respondenten geeft 82% aan het een goede zaak te vinden dat Zwolle vluchtelingen opvangt. Dit is in lijn met de reactie van de bewoners waarmee gesproken is in de wijkgesprekken. Bij deze vraag waren de antwoorden van respondenten uit het burgerpanel significant positiever dan de antwoorden van respondenten uit het BRP: respectievelijk 89% versus 79% vindt het een goede zaak dat gemeente Zwolle vluchtelingen opvangt.
- Van de mensen die een opvanglocatie voor Oekraïners in de wijk hebben of hadden, geeft 79% van de respondenten aan dat ze daar niks van gemerkt hebben. Bij de inwoners die een crisisnoodopvang in de wijk hadden is dit aandeel 43%, terwijl 23% aangeeft dat de opvang een positief effect had op de omgeving.

- Wat de permanente ROL betreft, de meeste respondenten geven aan dat deze er zo gewoon mogelijk moet uitzien, net als een ander appartement in een wijk. Daarbij geeft ook een klein meerderheid aan dat de locatie vlakbij voorzieningen als ov, winkels, scholen en zorg moet liggen. Ook hier zagen we enkele significante verschillen in antwoorden tussen respondenten uit het burgerpanel en het BRP. Zo vindt 65% van de respondenten uit het burgerpanel dat de opvanglocatie in de buurt van winkelcentra moet zijn, terwijl dit voor 51% van de respondenten uit het BRP geldt.
- 42% van de respondenten vindt dat de permanente ROL aan de rand van een wijk moet liggen. 25% vindt dat deze centraal in de wijk hoort en 33% is neutraal over de plek in een wijk. Op de vraag of mensen kansen zien voor een ROL in hun wijk antwoordt 26% met ja, 39% met nee en 35% weet het niet.
- 39% van de respondenten verwacht dat de aanwezigheid van een permanente ROL invloed heeft op de veiligheid in de wijk. Ook hier is een verschil tussen de respondenten. Van de respondenten van het burgerpanel verwacht 29% dat een permanente opvanglocatie in de wijk effect op de veiligheid heeft, terwijl dit voor 44% van de respondenten uit het BRP geldt.
- De bewoners die aangeven dat ze verwachten dat de locatie effect heeft op de veiligheid in de wijk, zijn gevraagd naar welk effect ze dan verwachten. Hierbij is het meest benoemd dat de komst van vluchtelingen in de wijk zorgt voor een onveilig gevoel en dat overlast, criminaliteit en vrouwenintimidatie zal toenemen.
- Ten slotte geeft 80% van de respondenten aan dat het aantal vluchtelingen in de opvanglocatie afgestemd moet zijn op het aantal inwoners van de wijk.

Wijkgesprekken
Voorjaar 2023. Wijkgesprekken met vertegenwoordigers van de wijken door de wijkwethouders. N.b. hoewel er een duidelijke structuur lag, blijken deze gesprekken in elke wijk anders te zijn ingevuld. Hierdoor is niet in elke wijk evenredig veel aandacht aan het onderwerp vluchtelingen besteed. Bewoners waarmee gesproken is, zijn in het algemeen positief over de opvang van vluchtelingen. Wel verwachten ze dat medewijkbewoners negatief zijn. Uit de gesprekken komt het verzoek om kleinschalige locaties (max 80 personen) verspreid over de stad.

Gesprekken met maatschappelijke organisaties
Voorjaar 2023. De maatschappelijke organisaties geven aan erg betrokken te zijn bij het thema vluchtelingen. Knelpunten liggen met name in organisatorische zaken, niet specifiek op het gebied van de doelgroep zelf.

Twee stadsdialogen
Juni 2023. Doel voor de dialogen was tweeledig; informatie delen en input, meningen, sentimenten ophalen over de lange termijn opgave voor opvang vluchtelingen en huisvesting statushouders. Informatie delen over de verkenning naar locaties voor een permanente ROL en ophalen of mensen willen deelnemen in een stadsbrede meedenkgroep.
De hele stad was uitgenodigd (via social media, een berichtje in @zwolle en een persbericht). De avonden van de stadsdialogen waren zowel fysiek als digitaal bij te wonen. In totaal waren er zo'n 100 mensen op de avonden aanwezig. Zes mensen hebben zich aangemeld voor de stadsbrede meedenkgroep. Uit stadsdialogen kwamen geen nieuwe aanvullende vragen of opmerkingen t.a.v. de permanente ROL.

De input die we uit bovenstaande activiteiten hebben opgehaald, hebben we meegenomen in de lange termijnaanpak die eind 2023 door de raad is vastgesteld.

Stap meedenken
De volgende stap is die van *meedenken*. Deze stap is nu in gang gezet.

Tijdens de stap meedenken blijft ook altijd de stap informeren en ophalen bestaan. De gesprekken met de stad over dit thema blijven doorgaan. De gesprekken over de langere termijnaanpak en de zoektocht naar de permanente ROL staan voor veel inwoners nog wat te ver van hen af. De ervaring is dat, zodra het wat dichterbij komt en concreter (dus zodra een locatie mogelijk in hun eigen wijk komt), mensen meer bereid zijn om mee te praten.

Hier blijven we de komende jaren op inzetten met diverse gesprekken rondom de opvang van vluchtelingen. We geven iedereen de kans om mee te praten.
Het is echter niet reëel om te verwachten dat iedereen in de stad hierover in gesprek wil. Uiteraard zetten we de komende tijd in op helder en transparant informeren over dit onderwerp. Zodat ook de mensen die niet (willen of kunnen) meepraten toch op de hoogte kunnen blijven van de ontwikkelingen rondom dit thema. En uiteindelijk zelf de afweging kunnen maken of ze op een later moment wel het gesprek willen aangaan.

Wat de zoektocht naar de permanente ROL betreft, we willen zo transparant mogelijk zijn en iedereen de kans geven om mee te denken. We gaan daarom stadsbreed (richting de hele stad) uiteraard inclusief de wijken waar mogelijk een opvanglocatie komt, naar buiten op het moment dat de nadere verkenningsfase start. Dus dan is het nog niet vastgesteld waar de locaties komen. We vragen de stad om mee te denken, als input voor de nadere verkenning.

Meedenkgroep stadsbreed
De stadsbrede meedenkgroep is op 12 februari 2024 geconsulteerd voor het vervolg van de communicatie en participatie rondom de permanente ROL.

Ons uitgangspunt: we gaan stadsbreed (richting de hele stad), uiteraard inclusief de wijken waar mogelijk een opvanglocatie komt, naar buiten op het moment dat de nadere verkenningsfase start.

Het advies van de meedenkgroep was echter anders. Namelijk: communiceer niet de potentiële locaties maar pas de definitieve locaties. Informeer nu de hele stad met een brief o.i.d. over het proces tot op heden; dus uitslag enquête, stadsdialogen en resultaat meedenkgroep. Bedank eenieder voor de input tot op heden. Neem de gevolgen van de Spreidingswet mee en benadruk dat we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben.
Vertel dat het een lopend proces is en dat we in de hele stad aan het verkennen zijn en dat het dus ook zo kan zijn dat bij u in de buurt een locatie gevonden gaat worden.

Deels is dit advies uitvoerbaar, namelijk de stad informeren over het proces etc. Dit via onze reguliere kanalen zoals social media, de wijkkranten, de website en eventueel een persbericht.

Aangezien het in dit traject altijd ons uitgangspunt is om de stad zo vroeg mogelijk te betrekken, nemen we het deel van het advies om pas later te communiceren, niet over.

Voor het vervolg willen we (digitaal) input uit de stad ophalen, en dan gericht op de wijken waar potentiële locaties liggen. De vragen zijn dan gelinkt aan een aantal van de 7B's (zoals bereikbaarheid, beheerbaarheid). Dat wat we uit die wijken ophalen dient dan als input voor de definitieve afweging.

Open Stad
Na het collegebesluit om de drie locaties nader te verkennen is via Open Stad een reactie gevraagd van omwonenden van deze locaties. Hiervoor zijn brieven gestuurd aan de buurtbewoners met de gegevens van de online enquête. Voor inwoners die niet digitaal vaardig zijn hebben we inloopbijeenkomsten georganiseerd. De reacties worden meegenomen in de beoordeling van de haalbaarheid van de verschillende locaties. In de uitwerking gaan we de specifieke aandachtspunten adresseren.